

FUNDAT Y DIRIGIT PEL PÉRIT AGRÓNOMO D. FRANCISCO X. TOBELL Y A RGILA.

Surt el primer y tercer diumenge de cada mes.

SUMARI

Manifestació de productos de la terra.

Secció d' agricultura práctica.—Espanta aucells conchinchino, fig. 14.—Rectificació d' amillaraments.—Quinta vetllada d' hivern ó sian conversas hortícolas á la vora del foch. (Acabament.)

NOTA.

Per la estensió indispensable que hem tingut de donar á la resenya sobre 'ls productos de la terra, hem tingut de suprimir la secció de varietats y noticias agrícolas.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN ANY.	20 RALS.	REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
MITX ANY.. . . .	11 »	
TRES MESOS.	6 »	PORTA-FERRISA 18, BAIXOS,

S' ADMETEN ANUNCIS Á PREUS CONVENCIONALS.

MAGATZEM DE PAPER

DE

JOAN POCH

PLASSA DE LA LLANA, NÚMERO 19.

Depòsit de paper y cartró de tota mena, estampas, cromos, decalcomanias, y tots los articles corresponents á la fabricació de capsas de luxe.

Paper, carpetas y plomas per escriure, á un preu sumament baix.

Venda en gros y á la menuda.

LOS HEREUS

Cartas familiars sobre un assumpto trascendental,

PER

D. GAYETÀ VIDAL VALENCIANO

Forma un quadern de regulars dimensions y se ven á dos rals en la Administració d' aquest periódich.

ARBRES FRUYTERS

Forsa superior, de 8 á 15 pams d' alsada del antich y acreditat Criadero de F. Montané de Lleyda, premiat ab medalla de plata en la exposició agrícola de 1872, celebrada en Barcelona.

COLECCIÓ D' ARBRETS

y plantas pera jardins á preus sumament modichs.

PREUS D' ARBRES FRUYTERS.

Avellaners, Codonyers, Nogueras y Parras á 3 y $\frac{1}{2}$ rs. un; lo cent 14 duros.

Pomeras, Pereras, Figueras y Cirerers á 5 y $\frac{1}{2}$ rs.; lo cent 25 duros.

Presseguers, Ametllers y Oliveras arbequinas á 5 y $\frac{1}{2}$ rs.; lo cent 28 duros.

Abricoquers, Pruners, Nesprés y Magraners á 8 rs.; lo cent 32 duros.

Oliveras Sevillanas de 20 á 40 rs.; lo cent 80 duros.

Depòsit en Barcelona: pera las demandas dirigirse á D. Francisco Montané, Paseig de Gracia, núm. 134 y en Lleyda, carrer Major núm. 108.

L' ART DEL PAGÉS.

MANIFESTACIÓ DE PRODUCTOS DE LA TERRA

Molt agraït als seus socis y als agricultors en general, deu quedar l' *Institut agrícola català de Sant Isidro*, á la iniciativa del qual comparegueren ab sos productos bon número d' ells, per instal·larlos en los baixos del nou temple de la ciencia, ab lo fi de donar á compendre ab algunas mostrass, lo molt y bo qu' enclou Catalunya, quan se la demana pera donar una batalla, de qual lluyta deu eixir victoriosa, per mes que la falta de temps, las malas condicions en que deuen estar colocats los productos y, sobre tot, l' época del any, qu' es la menos á propòsit per l' exhibició de fruytas, llegums, etc., no l' hagin deixat lluhir tant com hauria pogut ferho. A pesar de tot aixó, hi han algunas cosas y coleccions que cridan l' atenció dels visitadors, com la cridaren del mateix Rey, lo dia que la visitá. Avans de ficarnos sota cubert, detinguem-nos un moment (que bè ho mereixen) los expositors al aire lliure, per mes que la cruesa del temps no 'ns ho permetia molt, puig qu' allí hi trobém una bona colecció d' eynas y productos de l' art de la terra, tals com las aradas, bójits y altres eynas pera l' agricultura que segueix construhint ab tan bon éxit com zel lo Sr. Puig, gendre del malhaurat D. Amador Pfeiffer á qui debém rendir un tribut de regoneixement, per haber lograt, ab sa fermesa de caràcter, introduhir las aradas modernas, fentne una que porta son nom, y que ve á ser la de *transacció*, si se 'ns permet aquest qualificatiu, pera no passar de repent de lo mes antich á lo mes modern. Un altre colecció d' eynas, qu' hi ha digna de tenirse en comte, es la del constructor de Figueras D. Joaquim Esteba, y so-

bre tot per l' arada de dos orellons, que tè la ventatja de poder tornar sempre pèl mateix solch, puig qu' aquestos tenen un moviment de traslació sumament senzill, qual mecanisme 'ls permet treballar junts ó separats, segons convinga, lo que li permet tenir molta utilitat per obrir rechs en las hortas. En Joan Roff, constructor de las aradas que tan en boga están en lo plá del Llobregat, n' ha presentat una de la sèva invenzió. Aquest humil ferrer del Prat, es digne de menció per la constancia en perfeccionar las eynas que s' usan en son país. Lo Sr. Pere Colls, de Figueras, ha presentat també una colecció d' aradas construidas en son taller, dignas de tenirse en comte.

La part forestal ó de bosch, es deguda als Srs. Esteve Moretó, d' Olzinellas, y Pau Pradell, de Vallgorguina, qu' ab un desprendiment poch comú, han cedit arbres que 'ls anys ja respectavan y qu' aviat podian habérlosi ajudat á pagar las pesadas cargas del Estat. Lo Sr. Busquets, de Canet, ha portat un magnífich plátano ab raims de fruyt. D. Francisco Canela, de Girona, ha exposat una pila de carbó vegetal de la manera com se fa en lo bosch, y 'l carboner Pere Famadas, d' allá mateix, ha construhit una barraca tan propia, que sempre que la vista se 'n adona, fa deturar los passos dels concurrents, pera contemplar aquell palau d' una industria de la que tots necessitem mes ó menos directament pera fer bullir l' olla.

Un aparato qu' está ja venut y molt sovint ha tingut ocasió de mostrar son objecte, y qu' avuy torna á estar tan en boga en lo plá de Mataró, en l' Ampurdá y altres punts, es lo molí de vent qu' ha exposat D. Anton Planas constructor en Cassá de la Selva, que será sens dubte l' únich á qui haurán aprofitat las ventadas d' aquets dias d' exposició, ja que li han servit pera fer veurer l' utilitat que pot reportar per l' estracció económicá del agua sense la forsa del foch, ni de la sanch. ¡D' aquet si que pot dirse qu' ha estat en lo sèu element!

Obligantnos las inclemencias d' una variació tan brusca de temps, á ficarnos á xapluch, vejerem á dreta y

esquerra las baterías d' aquell exércit d' ampollas posadas en columnas y 'ns semblá que 'l cor s' aixamplés contemplant aquella rica colecció de l' industria vinícola de la terra catalana, que molt mes hauria lluhit, si hagués pogut ocupar un lloch que bè's mereixia per la importancia de sos productos. Los pobles agrupats ab lo nom de *Centro agrícola del Panadés*, qual associació está constituhida en Vilafranca, están representats per l' Avinyonet, Cabanyas, Castellví de la Marca, Fontrubí, La Granada, Lavid, Monjos, Mediona, Olérdola, Plá, Pachs, Pontons, Puigdalva, Sant Cugat, Sant Sadurní, Sant Quintí, Riudevittles, Sant Martí, Santa Fe, Subirats, Torrellas, Terrasola, Viloví y Vilafranca del Panadés, que dirigits per una má mestre, han fet una instalació de sos productos vinícolas, digna de figurar en una exposició ab tota forma per la bona colocació. Han exhibit ampollas de Vermouth, baix los noms de *Vermouth catalá, espanyol y florentino*, los Srs. Sallés, Domenech y Prat respectivament. Com exportadors de vins, los Srs. Pladellorens de Sant Martí de Provencals, y Arango y Ferrer, han correspost á la importancia de la sèva industria, y com á culliters, los Srs. Dodero, Pedrosa, Fornell, Puig de Galup, viuda de D. Timoteo Capella, Gispert, Deas, Girona, Creus, conde de Torregrossa, Llampallas, Excm. Sr. Castell de Pons, Rovira y Borrell, marqués de Montoliu, Puig de Sant Cipriá, marqués de Palmerola, Oliver, Srs. Figueras, Serra y C.^a, Homs, Ramon de Siscar, García, Llobet, Maresch, Fagés de Romá, Botta, Bacardí, Bertran, March, Bofill, Domenech, Rubió, Torres, Ortega, Gatell, Batlle, Miró, Moreu, Mateo, Giralt, Roig, Montaner, Puig y Mestre y Bofill y Pintó. *Los vins espumosos* han sigut exposats pèls Srs. Vilaret, de Blanes, Esquirol, de Vilanova y Geltrú, qu' ha presentat á mes la colecció d' aparatos usuals pera la fabricació dels mateixos, tal com serveixen, pèl Sr. Jaume Calvetó, d' Arenys, un espumós d' ensaig, lo de taronja espumós del Sr. Pladellorens, y 'l de ponsém espumós de la fàbrica *La hispano-americana*, baix la direcció dels Drs. Sirarol y Botta, que també hi tè *essencia de llimona, de taronja y such concentrat de llimona*.

Los licors ho están per los Srs. Pedrosa, ab lo nom de *Montserrat*, Morel y Soler, Pedrol, Camprubí, Fornell, Rovira y Borrell ab lo de taronja y Oliver (*Montmany* del Papiol) ab aquest y 'l de codony en la colossal pirámide ahont tè tan bèn presentats los productos de sas cullitas.

Los vinagres son dels Srs. Llínás, Gatell, Gispert, Oliver, y per cert que n' hi ha dignes de figurar en la millor taula.

Los olis venen representats pèls Srs. Porcar y Tió, Prat, Oliver, Fornell, Pedrosa (*Castell del mas*), *Castell de Pons*, Deás, Gispert, Ortega, Gatell, Siscar y Doderó.

La colecció de *productos de la terra* la componen los Srs. Benet y Colom, Doderó, Llampallas, *Castell de Pons*, Puig de Sant Cipriá, Subdelegació del Institut agrícola en Figueras, Francisco y Eduardo de Casanova, Rovirá y Morera, Bosch, García, Martí d' Eixalá, Serra, viuda de D. Timoteo Capella, Rubí, marqués de Palmerola, Solá, Plandiura, marqués de Montoliu, las olivas en conserva del Sr. Montagut de Mora la Nova y del Sr. Gispert, las fruytas americanas de D.ª Francisca Carreras, viuda de Castelló, consistentes en guayabas y choyotas procedents de sa finca d' Arenys de Mar, titulada *El Paraíso*, aixis com també plátanos del Sr. Nadal.

No hi faltan tampoch mobles rústichs exposats per Joseph Balcells, y entr' ells una cadira dels mateixos materials, que 's plega ab facilitat pera poder ser trasportada comodament; aixis com tampoch una munió de botas molt bèn construhidas presentadas per D. Pau Soler.

La ciencia tampoch hi podia faltar, com no hi faltá, puig estigué representada per la colecció de Revistas y Calendaris que ve publicant desde sa fundació l' *Institut agrícola catalá de San Isidro*, per l' obra sobre 'ls boscos del enginyer gefe dels d' aquestas provincias, D. Hilarion Ruiz Amado, ab la colecció de memorias sobre l' exposició general catalana, sobre las concas carboníferas catalanas y la del «Estudi agrícola del Vallés» premiada per la *Societat económica d' Amichs del país* y manuscritas per l' enginyer D. Manel Gispert, y últimament per los nú-

meros publicats del present periódich agrícola, destinat exclusivament á la propaganda de las necessitats del camp, que junts ab un exemplar de la Revista del Institut agrícola y 'l Calendari del Pagés foren acceptats pèl Rey, de mans del Sr. marquès de Palmerola, actual president del Institut.

Finalment, debém fer menció de dos cosas, que ja no hi formen colecció, per haberse regalat al Rey, y son: las patatas que 'l Sr. D. Teodoro Creus, de Vilanova y Geltrú, ve cultivant desde algun temps en aquesta banda per la rahó de donar una mateixa llevor dos cullitas al any, y son las varietats nomenadas *Early-rose*, *Harisson* y *Kalikot*. Després l' hermós cep de divuit raims tendres, que 'l Sr. Llampallas presentá conservats de la manera mes perfecta per medi de l' aygua, ab la que 's rega la terra del test ahont está colocada la branca, que procedent del cep s' ha enterrat allí. Tambè se li remeteren mostrars de vins y un exemplar del Sr. Gispert sobre las conchas carboníferas.

Seguint á peu plá, si d' aquí passém á la galería central, veurém á dreta y esquerra coleccions d' objectes per l' agricultura y de productos de la terra, y comensant per l' esquerra, en lo cap d' avall trobarém un corredor mitx á las foscas, ahont á mes de los productos d' espartería qu' hí tenen los Srs. Mas y fills, podrém veurehi una magnífica colecció de fustas y diferents estats de la seda, llana, lli y cánem, exposats en dos armaris dèl museo del *Institut agrícola*, ademès dels raigs y corvas pera la construcció de rodas de carro, d' en Pau Pradell (1), cánem de Montornés de D. Lluís de Parrella, om y faig de D. Ildefonso de Casanova, suro en pannas dels senyors Domenech y Terradas, de Sant Celoni, y Perxés d' Agullana, taps presentats pèls Srs. Perxés y Ribas, botas de cuyro d' en Perez, de Sans, una magnífica corda de cánem feta per en Francisco Junyent y Sivillá, una pila de círcols y deugas de bota de D. Joseph Tortadés, de

(1) Aquest Sr. ha presentat una alsina víctima del Banya-riquer.

Vich, y una munió de fundas ó forros de boga per amparar las ampollas al rebrer algun cop, de la fábrika que 'l Sr. Esteve Montanya té establerta en Sant Martí de Provensals, y un quadro ab la cria del cuch de seda del roure, de D. Joaquim Salarich, y en la *galeria baixa* hi ha la colecció de garbells, d' en Silvestre Mingall, la de cereals, llegums y fruytas secas del museo del *Institut agrícola*, la de cistelleria de D. Miquel Casas, las preciosas vejocas de pésols tendres del culliter D. Ramon M.ª Catá de la Torre, las magníficas pastanagas y naps exposats per D. Manel March y Solernou, de Manresa, uns bonichs ramells de taronjas del Sr. Rovira y Borrell. los hermosos exemplars de canya de sucre d' en Joseph Busquets y Llinás, una carbassa vinera d' una porció de pams portada pèl masover Francisco Pons, de Gracia, dos grans taronjas dolsas procedents de Castelló d' Ampurias, presentadas per D. Fulgenci Vila, la colecció d' aparatos de bomba, de D. Baldiri Raurich, que tan crédito ha agafat per la bordalesa de trafegá 'ls vins, una bresca de mel d' en Joseph Tobella, las voluminosas remolachas exposadas per D. Eusebi Güell, la planta textil nomenada *ortigas* (*urtica utilis*) qu' ab tanta constancia ve cultivant D. Rafael Pineda, una porció de palmas de la Sra. viuda de Ribas, uns plátanos d' en Joan Nadal, los arrossos de D. Joseph de Salvador, las dos pilas d' adobs per las terras, una dels Srs. Estruch y C.^a y l' altre de *La Agricultora calalana*, y 'l mostruari de farinas de la fábrika nomenada *La Perfeccion*. Lo Sr. Presta, director de la *Granja experimental de Barcelona*, un bosquet, en qual vora s' hi pot llegir, format per vegetació, lo nom del establiment expositor.

Espressament hem deixat pèl final (no perque siga araconat) un aparato de molta importancia pera l' industria agrícola, tributaria avuy en gran part d' nn bon número de milions al estranger, en ous y gallinas, tal es: lo d' *Incubació artificial* presentat per D. Joseph M.ª de Pràt, que tants ensaigs tè practicats sobre aquest importantíssim ram de l' agricultura, ab un entussiasme y

desprendiment dignes d' haber merescut un lloch preferent y sobre tot de no haberli interromput la marxa de sos estudis, prescindint dels perjudicis materials que se li han causat ab la defectuosa organisació de las contrasenyas, que en moltes ocasions li serviren no mes que pera veurer desvanescuts en un moment los treballs mitx fets de la serie de dias que 's necessitan pera portar á cap cada operació. ¡Quántas queixas ha donat y quins perjudicis ha ocasionat á molts expositors la inestabilitat de las ordres cambiadas á cada instant, no sabém per quí, ni cóm! ¿Debia fer qualsevol lo que millor li apareixia? Aixís ho semblava al menos.

Reasumint, l' exhibició improvisada dels productos de la terra, ha sigut digne de sos iniciadors. Lo local destinat per aquesta secció podia ser molt millor y mes apropiat, puig no s' haurian rebregat tant alguns productos, per trobarse al pas y al mitx del tráfeh continuo dels carros. Se 'm dirá que 'l temps no hi ha sigut favorable, es veritat, y en aixó mateix me fundo al demanar un local mes apropiat, puig cap mes secció ha suferit tant com l' agrícola, condemnada á estar casi sempre mitj á las foscas y á la intemperie, condicions abdós pera que no fos visitada sino de correguda y gracias.

Finalment, sols me resta fer dos prechs als expositors, entre 'ls que 'm conto, y son: 1.er y principal, qu' axis com hem ensenyat al Rey los productos ja naturals ó elaborats, escullits y bèn colocats, m' ajudeu á demostrarli (com alguns han fet ja) los gastos de producció, contribucions y altres calamitats, etc., etc., que pesan sobre l' agricultura, qu' ara mateix no pot ab lo cárrech, y 2.^{on}, que si hi ha alguna omissió ó descuyt, es fill de la falta de temps en l' organisació y may fet á sabendas per

FRANCISCO X. TOBELLA.

Barcelona 16 de Mars de 1877.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

ESPANTA-AUCELLS CONCHINCHINO.

(PUBLICAT PER D. BALBINO CORTÉS.)

«*De la destrucció dels aucells prové la ruina de l' agricultura,*» segons creuen los mahometans, y per aixó 'ls protegeixen y defensen ab la major eficacia. Veritat es que nostres pagesos consideren als aucells y encara als que menjan grans ó granívoros, perjudicials á l' agricultura, porque alguns d' ells desenterran las llevors y 'ls produheixen alguna perdua; però també es cert que molts d' ells, la major part si 's vol, destruheixen una cantitat inmensa d' insectes y ous d' aquestos, convertintlos en un excelent adob, y que sens son ausili haurian produhit un dany major. Aquets insectes, ab son notable desenrotllament y multiplicació en sas diversas transformacions, destruheixen casi per complert la vegetació, invadint nostres camps una infinitat de plagas; com succeheix ab la llagosta.

Sempre s' ha cregut que 'ls aucells mes danyinos á l' agricultura eran los granívoros; però la veritat es que molts d' ells menjan de tot ó son omnívoros, porque menjan indistintament los grans y 'ls insectes, contribuhint també á destruir las formigas y cuchs terribles enemichs del conreu.

En los Estats-Units hem vist en los parchs y passeigs infinitat de nius artificials, colocats en los arbres y arbrets, pera que serveixcan de casa y abrigh als pardals, als que molts personas carinyosas se complauehen en suministrarlos algun aliment durant la temporada d' hivern.

També 'ls chinos y conchinchinos protegeixen molt als aucells, y pera ferlos fugir dels sembrats á l' época en que poden causar dany á las llevors ó á las plantas granadas, colocan *espanta-aucells*, que retiran cuan no poden causar dany.

Veus aquí Fig. 14 un d' aquets espantalls que publica la *Revue horticole* de Paris:

Com se veu, lo mecanisme d' aquet *espanta-aucells* no pot ser ni mes senzill ni mes fácil d' instal·lar; consisteix en una canya llarga, ó bé un bastó fort y alt, de bimech, ficat en el terrenó, ó bé subjecte á una estaca clavada en ell mateix: En la punta 's lliga una corda, que passa per dins d' una ampolla sense fons, y al cap de vall s' hi lliga un objecte lleuger, com una fusta prima, etc. L' ampolla está subjecte pel coll á la mateixa corda, y en la part de dins mes ample hi ha un clau el que mogut per l' aire, dona cops á la banda de dins de l' ampolla, com el batall d' una campana, produhint un soroll que pot ser mes ó menos estrany, si 's colocan las ampollas de diferentes midas.

Segons diu M. Godefroy, qu' ha residit en Conchinchina molts anys, pels vols de caseríos y plantacions abundan aquets *espanta-aucells*, cual soroll no sols los fa fugir, sino que també

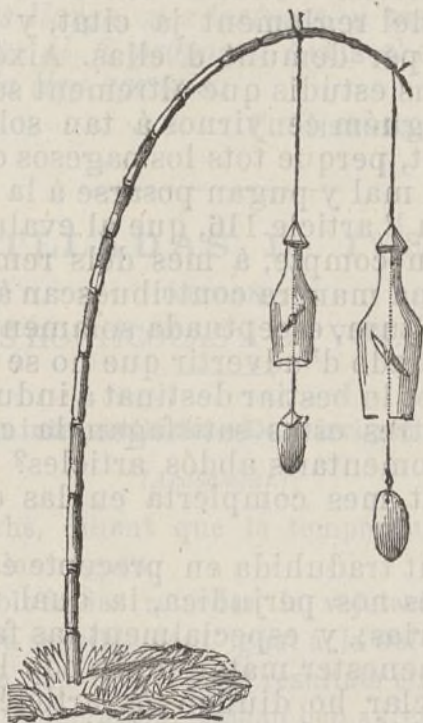

Fig. 14. Espanta-aucells.

als tigres y demés bestias feras. Aquet modelo pot sufrir diferents modificacions; pero deu procurarse que las ampollas no estiguin may juntas pera que pugan tocarse, puig qu' anirian á riscos de rompres las unas ab las altres.

Evitem lo dany que 'ls aucells puguin causar als sembrats, pero no 'ls destruhim, sino protejim sa existencia, perque son sers tan útils com beneficiosos pera l' agricultura.

TRADUHIT PER F. T.

RECTIFICACIÓ D' AMILLARAMENTS.

Sabém ja tots los pagesos que 'l Govern del Rey, de molts mesos ençà tè manada la rectificació dels amillaraments, que serveixen de punt de partida per ficsar la contribució corresponenta á la propietat inmoible. Y á est fi un reglament se n' es

publicat, sobre 'l que debém cridar l' atenció de tots los agricultors, á fi de que l' estudien, y en qüestió de tant d' interés vejan de mourers. L' *Institut agrícola* tenim entés que ha presentat sas observacions atinadas sobre 'ls inconvenients de molts dels articles del reglament ja citat, y habém d' esperar que no 's passarà per demunt d' ellas. Aixó fa que poguém prescindir de llarchs estudis que altrement serian necessaris y que de moment volguém cenyirnos á tan sols dos articles del espressat reglament, perque tots los pagesos catalans entengan d' ahont los hi ve 'l mal y pugan posarse á la defensiva.

Anèm al cas. Diu l' article 116, que al evaluar la riquesa pecuaria se tindrán en compte, á mes dels remats, tota mena de bestias que d' alguna manera contribuescan á la producció y al foment de l' agricultura, esceptuada solament la viram, y l' article 118 tè bon cuidado d' advertir que no se tindrà en compte y quedarà franch tot lo bestiar destinat á industrias que no sian l' agricultura, mentres estas satisfagan la contribució industrial. ¿Necessitan comentaris abdós articles? ¿No veyeu clarament la desigualtat mes complerta en las duas ramas de la riquesa pública?

Bèn bè n' ha sigut traduhida en precepte escrit aquesta tendencia que de temps nos perjudica, la qual vol favorir á tota costa á las industrias, y especialment las fabrils, encara que per favorirlas sia menester matar d' un cop l' agricultura. Que no exagerém bèn clar ho diuhen los articles que acabém de citar, bèn clar ho diuhen lo gravar á l' agricultura fins en lo bestiar de que no pot prescindir, y lo fer franca á l' industria del bestiar que á voltas no li es de primera necessitat. Que no exagerém, prou que 's veu, al traduhirne la protecció al trevall nacional en drets arancelaris forts á favor de l' industria, mentres que als productos agrícolas se 'ls hi dona casi franca l' entrada, de tal manera, que ab molta mes rahó que 'ls francesos podém exclamar, que l' industria tè la protecció per lo que ven y 'l llibre cambi per lo que compra, y l' agricultura al inrevès, tè la protecció per lo que compra y 'l llibre cambi per lo que ven. Hora es, donchs, de que 'ns belluguém un xich y fém lo que fan los altres; reclamant per l' agricultura, per la mare de tots los trevalls y de totas las riquesas, l' igualtat devant la ley, al compararla ab sas germanas, que per cert no es molt demanar, puig es la justicia, y fém qu' entengan los qui 'ns volen aufegar, qu' estém prompts á la lluyta per defensar nostres interessos, que no 'ns son personals únicament, puig que son també los de la patria, ja que la verdadera industria nacional es la del cultiu dels camps y sens ella no hi pot haber prosperitat durable. En est punt bèn bè ho deya Jovellanos, y recomaném son pensament á qui de dret corresponga, perque no 's vejan mes en las lleys articles com los citats. *Protegir l,*

industria y 'l comers ab gracies y favors singulars; protegirlos ab dany y abatiment de l' agricultura es pendre lo camí al revés ó cercar la caminada mes llarga, mes tortuosa y mes plena de rischs y obstacles per arribar al fi proposat. Aixís s' expressava l' autor del Informe sobre la lley agraria.

C. HISENDAT-AGRICULTOR.

VETLLADAS D' IVERN

Ó SIGAN

CONVERSAS HORTÍCOLAS Á LA VORA DEL FOCH.

Quinta vetllada.—De l' irrigació.

(Acabament.)

— Continuo, donchs, dihent que la temperatura influeix també y molt en la bondad de las ayguas.

Si aquestas son molt fredas retardan la vejetació; per al contrari, si tenen una temperatura sensiblement igual á la del ambient, la favoreixen. Aixís es que pera que dongui bons resultats en lo cultiu es necessari que á mes d' aquesta temperatura, estigan ben ayrejadas.

Las procedents de boscos y malesas molt frondosas, las del derretiment de la neu de las serras, las dels pous ó fonts poch profundas qual naixement siga entre las rocas de las montanyas, no sols son fredas sino que contenen poch aire.

Las regadas deuen executar-se desde Juny en avant per la tarde y cap al tart, y desde principis de Setembre al matí fins á mitja tarde, á fi de que tinga lloch d' aixugarse la superficie avans de que lo gran calor en un temps y lo fret en altre, puguin perjudicar á la vejetació. L' aygua no deu arribar torrenciosa á las plantas ni ofegarlas en cap cas.

Las regadas s' executan de diferents maneres, segons lo lloch, la major ó menor quantitat d' aygua disponible, ó qu' exigescan las plantas cultivadas.

Los modos mes coneguts pera regar, son : la regada anomenada per *immersió*, *inundació* ó *adojo*, per *infiltració*, per *regueró* ó á *peu* y per *aspersió*.

Lo primer método consisteix en escampar y extendrer l' aygua per la superficie de las capsadas: s' emplea especialment pera las *escarxofas*, cols, col-y-flors, naps, pastanagas, etc.

Lo segon método de regar es lo mes generalment usat pera tota classe de llegums. Se conduheix l' aygua per medi de regueróns que corren entre las plantas en lineas rectas ó be descrivint tortuositats. D' aqueixa ma-

nera l'aygua penetra de costat al terreno intermedi sens mullar á las plantas, puig arriba á las arrels per filtració.

Lo metodo per *regueró* ó á *peu* consisteix en dirigir los regueróns per lo voltant de las plantas; es útil pera los vejétals que necessitan molta regor y al mat-eix temps pera economisar l'aygua.

La regada per *aspersió* consisteix en llansar l'aygua en forma de pluja fina ab una regadora ó ab una bomba-xeringa. Es poch usat encara per los hortelans.

Las regadas, tan en número com en cantitat, dependeixen de la calitat del terreno, de l'estació y de la classe de plantas: los terrenos lleugers necessitan regórs molt frequents pero en cambi menos abundants que 'ls franchs y 'ls forts; las plantas de arrels fusiformes y verticals com la pastanaga, lo nap, etc. menos que las borrosas y rastreras, las vivasses, fibrosas ó llenyosas, menos també que las carnosas, y las que 's cultiyan per son fruyt y llevors, menos que las que 's cultiyan per sas fullas.

—¡Deu me valga! digué 'N Joan Anton, fa ja una porció de temps qu'estéu enrahonant y aixó 'm sembla que 's massa per avuy. No es pas per' ofendrerors, pero m' apar que deheu estar cansat. De bon grat vos escoltariam fins á la mitxa nit, mes seria abusar de vostra bondat.

—No tal, amichs meus, respongué D. Miquel, ho faig ab moltissim gust, no obstant vaig á acabar prompte pera terminar aquesta materia. No poguentse donar una regla fixa pera cada terreno, ni pera cada planta porque hi ha que tenir en compte també, altres datos precisos, pera poder apreciar ab exactitut lo grau d'evaporació que la terra experimenta s'atendrà al port de las plantas que senyalan ab sa vigor y frescura tenir satisfeta la necessitat, ó trobarse en falta per sa decadencia; coneixement que la práctica ensenya millor que totas las explicacions y 'ls minuciosos procehiments qu' alguns aconsellan.

—Crech, amichs meus, habervos dit lo suficient sobre l'irrigació: demá vespre si á Deu plau, nos ocuparé de las sembras y trasplants, y si'ns sobra temps, de los traballs de foment.

—Moltas mercés, D. Miquel, digué 'N Joan Anton, vos desitgem una bona nit ab la companyia.

—Igualment, amichs meus, ¿no veyéu com se 'n treu mes profit ocupant lo temps ab cosas útils?

—Aixís ho crech.

Quant D. Miquel acabá sa narració, la tempestat se habia allunyat; sols se sentia de tant en tant la remor d'algun tró molt distant, y una pluja molt suau que després del gran temporal convidaba á la familia de D. Miquel á reposar de las fatigas del dia.

G. y R. (RICART.)

BOTIGA DEL BANO

CARRER DEL

HOSPITAL, 19

BARCELONA

Gran surtit de varios géneros á preus molt ventatjossos, Pólvora de cassa y mina de la tan acreditada marca del Globo, fabricada com l'inglesa, Metxa per barrinadas, Cartutxos per escopeta de cassa á la Laffaucheux, Tacos, Perdignons, Pistons y altres articles pera cassar,

Y

UNICH

DEPÓSIT

DE MISTOS DE CERILLA

DE LA AFAMADA FÁBRICA

«EL GLOBO» DE VALENCIA

que tan bon nom s' ha conquistat, tant per l' inmillorable classe de mistos com també per la gran cantitat que contenen las capsetas, y aixó fa, que surtin molt ventatjossas pels consumidors.

PAPER DE FUMAR de totas classes y marcas.

CALENDARIS de totas menas y molts altres géneros.

FÁBRICA D' ADOBS COMPLERTS

Ó SIGAN

FEMS PERA LAS TERRAS

(PRIMERA EN ESPANYA, FUNDADA EN JANER DE 1863.)

PER L' ENGINYER INDUSTRIAL

DIRIGIDA PER LO PERIT AGRONOMO

DON LLUIS JUSTO Y VILLANUEVA.

DON FRANCISCO X. TOBELL Y ARGILA.

DISTINGIDA AB LOS PRIMERS PREMIS

EN LAS EXPOSICIONS DE

SARAGOSSA, BARCELONA, VIENA Y FILADELFIA

PER LO

ADOB COMPLERT CATALÁ

PERA TOTA MENA DE CONREUS Y TERRENOS.

Pera las demandas: dirigirse als Srs. Ginesta y Marquet, Portxos de 'n Xifré, núm. 6, entresuelo, en Barcelona, ó en los depósitos establerts á fora.

GABELLA DE GINESTA Y DE PI

N' hi ha per vendrer: de 1.500 á 2.000 cargas de la primera y de 2.000 á 2.500 de la segona á casa Montmany del Papiol, aixis com també *Plátanos y acacias pera passeig*, y *moreras* pera l' alimentació dels cuchs de seda. Tot de forsa superior; de bona mena y á bon preu.

Informará l' amo de l' hisenda de casa Montmany del Papiol, duenyo del establiment de vins anomenat «La Llegítima.»—Plassa de Catalunya, Café de Pelayo.—Barcelona.

GRAN CANTITAT

DE

FOSFAT DE CALS

procedent d' una fàbrica de productos animals ó sigan *desperdicis d' ossos y banyas* en estat de ser aplicat immediatament á las plantas com *adob* y á un preu molt acomodat. *Informarán* en lo carrer del Càrme, número 41, pis 2.º, 1.ª porta.—Barcelona.

Ayuntamiento de Madrid